

**MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU**

Predmet br. IT-04-75-I

**TUŽILAC
MEĐUNARODNOG SUDA**

**PROTIV
GORANA HADŽIĆA**

PRVA IZMENJENA OPTUŽNICA

Tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu sa svojim ovlašćenjima iz člana 18 Statuta Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Statut), optužuje:

GORANA HADŽIĆA

za **ZLOČINE PROTIV ČOVEČNOSTI i KRŠENJA ZAKONA I
OBIČAJA RATOVANJA**, kako sledi:

OPTUŽENI:

1. **Goran HADŽIĆ**, od oca Branka, rođen je 7. septembra 1958. godine u opštini Vinkovci, Hrvatska. Pre sukoba u Hrvatskoj **Goran HADŽIĆ** je radio kao magacioner VUPIK-ovog pogona u Pačetinu, u opštini Vukovar, Hrvatska.
2. **Goran HADŽIĆ** je od mладости bio član Saveza komunista. Pre 1990. godine, **Goran HADŽIĆ** je bio predsednik Mesne zajednice Pačetin. U proleće 1990. godine, kao kandidat Saveza komunista – Stranke za demokratske promene (dalje u tekstu: SK-SDP), **Goran HADŽIĆ** je izabran za odbornika u Skupštini opštine Vukovar. **Goran HADŽIĆ** je zatim pristupio Srpskoj demokratskoj stranci (dalje u tekstu: SDS). **Goran HADŽIĆ** je 10. juna 1990. godine izabran za predsednika SDS za Vukovar. U martu 1991. godine, **Goran HADŽIĆ** je već bio predsednik Opštinskog odbora Vukovara, član Glavnog odbora i Izvršnog odbora SDS u Kninu i potpredsednik Regionalnog odbora SDS za Istočnu Slavoniju, Baranju i Zapadni Srem u Pakracu.

3. Pre 25. juna 1991. godine, **Goran HADŽIĆ** je bio jedan od vođa Srpskog nacionalnog veća (dalje u tekstu: SNV), političkog foruma Srba koji je pokrivaо Slavoniju, Baranju i zapadni Srem. Dana 25. i 26. juna 1991. godine, SNV je transformisan u Vladu tzv. Srpske Autonomne Oblasti Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema (dalje u tekstu: SAO SBZS). Istovremeno, **Goran HADŽIĆ** je postavljen za vršioca dužnosti predsednika Vlade samoproglašene SAO SBZS. Dužnost predsednika Vlade Goran HADŽIĆ je vršio od 25. juna do 25. septembra 1991. godine. Dana 25. septembra 1991. godine, **Goran HADŽIĆ** je zvanično imenovan za predsednika Vlade samoproglašene SAO SBZS, kako je objavljeno u *Službenom listu*.
4. Dana 26. februara 1992. godine, **Goran HADŽIĆ** je izabran za predsednika tzv. Republike Srpske Krajine (dalje u tekstu: RSK). **Goran HADŽIĆ** je na tom položaju ostao do decembra 1993. godine.

INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST

Član 7(1) Statuta Međunarodnog suda

5. **Goran HADŽIĆ**, na osnovu člana 7(1) Statuta, snosi individualnu krivičnu odgovornost za zločine iz članova 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda, koji su opisani u ovoj optužnici, a koje je on planirao, podsticao, naredio, počinio i/ili ih pomagao i podržavao. Kad u ovoj Optužnici koristi reč “počiniti”, tužilac nema namjeru da sugerira da je optuženi lično fizički počinio bilo koji od zločina za koji se tereti. U kontekstu odgovornosti optuženog na osnovu člana 7(1), reč “počiniti” odnosi se na učešće **Gorana HADŽIĆA** u udruženom zločinačkom poduhvatu.

Udruženi zločinački poduhvat

6. Ovaj udruženi zločinački poduhvat nastao je najkasnije 1. aprila 1991. i trajao je najmanje do 31. decembra 1995. godine. **Goran HADŽIĆ** je u ovom UZP učestvovao najkasnije od 25. juna 1991. a najmanje do decembra 1993. godine.
7. Svrha ovog udruženog zločinačkog poduhvata bila je da se, činjenjem zločina kojima se krše odredbe članova 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda, a koji su navedeni u ovoj optužnici, većina Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva trajno ukloni s velikog dela teritorije Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Hrvatska). Ta područja obuhvatala su one oblasti koje su srpske vlasti nazivale SAO Krajina i SAO SBZS (od 19. decembra 1991. godine SAO Krajina je dobila naziv RSK; dana 26. februara 1992. godine SAO SBZS ušla je u sastav RSK).

8. Zločini navedeni u ovoj optužnici bili su deo cilja udruženog zločinačkog poduhvata, a **Goran HADŽIĆ** je s ostalim učesnicima u udruženom zločinačkom poduhvatu delio namjeru neophodnu za činjenje svakog od tih zločina.
9. Alternativno, u zajednički cilj koji su imali **Goran HADŽIĆ** i ostali učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu spadali su u najmanju ruku zločini navedeni u tačkama 10 i 11. Moglo se predvideti da bi zločine navedene u tačkama od 1 do 9 i od 12 do 14 mogli počiniti jedan ili više učesnika u ovom udruženom zločinačkom poduhvatu ili lica koja je neki od učesnika u udruženom zločinačkom poduhvatu koristio kako bi sproveo *actus reus* zločina koji su spadali u zajednički cilj. Znajući da su takvi zločini mogući ishod ostvarenja cilja udruženog zločinačkog poduhvata, **Goran HADŽIĆ** učestovao je u tom poduhvatu i time svesno preuzeo na sebe taj rizik.
10. **Goran HADŽIĆ** delovao je u dogovoru s ostalim učesnicima u ovom udruženom zločinačkom poduhvatu, među kojima su Slobodan MILOŠEVIĆ, Milan MARTIĆ, Milan BABIĆ, Jovica STANIŠIĆ, Franko SIMATOVIĆ zvani Frenki, Vojislav ŠEŠELJ, Radovan STOJIČIĆ zvani Badža, Veljko KADIJEVIĆ, Blagoje ADŽIĆ, Radmilo BOGDANOVIĆ, Mihalj KERTES i Željko RAŽNATOVIĆ zvani Arkan.
11. U ostale učesnike u ovom udruženom zločinačkom poduhvatu spadaju politički rukovodioci Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (dalje u tekstu: SFRJ), Savezne Republike Jugoslavije (dalje u tekstu: SRJ) i Republike Srbije, zatim članovi rukovodstva hrvatskih Srba i rukovodstva bosanskih Srba, kao i drugi, koji će svi biti obuhvaćeni zbirnim pojmom “srpske snage”. Za potrebe ove optužnice, i konkretno za udruženi zločinački poduhvat u kojem je optuženi učestvovao, pojam “srpske snage” odnosiće se na sledeće:
 - a) pripadnike Jugoslovenske narodne armije (dalje u tekstu: JNA), kasnije Vojske Jugoslavije (dalje u tekstu: VJ);
 - b) novoosnovane snage srpske teritorijalne odbrane (dalje u tekstu: TO) SAO Krajine i SAO SBZS, koje su kasnije postale Srpska vojska Krajine (dalje u tekstu: SVK);
 - c) TO Republike Srbije;
 - d) specijalne jedinice MUP i/ili DB Republike Srbije, uključujući grupe ili pripadnike grupa poznatih pod sledećim nazivima: Jedinica za posebne namene MUP Srbije (dalje u tekstu: JPN), Jedinica za antiteroristička dejstva (dalje u tekstu: JATD), Jedinica za specijalne operacije (dalje u tekstu: JSO), “Škorpioni”, Srpska dobrovoljačka garda (dalje u tekstu: SDG,

koju je predvodio Željko Ražnatović zvani Arkan, a koja je poznata i kao "Arkanovi ljudi", "arkanovci", "Arkanovi tigrovi" ili "Supertigrovi"). Specijalne jedinice MUP Srbije i/ili DB bile su poznate kao "Crvene beretke" i/ili "frenkijevci";

- e) novoosnovane snage specijalne policije i policijske snage SAO Krajine, kasnije pripojene MUP-u Republike Srpske Krajine (dalje u tekstu: RSK), poznate kao "Martićeva policija", "martićevci", "policija SAO Krajine" ili "milicija SAO Krajine" (dalje u tekstu: Martićeva policija);
 - f) novoosnovane snage specijalne policije i policijske snage SAO SBZS, koje su obuhvatale i Savet za nacionalnu bezbednost (dalje u tekstu: SNB), a koje su kasnije pripojene MUP RSK;
 - g) pripadnici srpskih paravojnih snaga iz Srbije, Crne Gore i Bosne (poznati kao "dobrovoljačke jedinice"), među kojima su bili i dobrovoljci okupljeni oko Srpskog četničkog pokreta i/ili Srpske radikalne stranke (dalje u tekstu: SRS) Vojislava ŠEŠELJA, poznati kao "četnici" ili "šešeljevci".
12. Učesnici u ovom udruženom zločinačkom poduhvatu sprovodili su svoj cilj tako što su lično činili zločine. Alternativno, neka ili sva lica navedena u par. 11 nisu bila učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu, ali su ih učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu koristili kako bi oni vršili zločine za potrebe ostvarenja cilja udruženog zločinačkog poduhvata.
13. **Goran HADŽIĆ** bitno je doprineo ostvarenju cilja trajnog uklanjanja nesrba iz velikih delova Hrvatske tako što je činio zločine na jedan ili više od sledećih načina:
- a) u svojstvu vođe SNV, **Goran HADŽIĆ**, kao vršilac dužnosti predsednika Vlade, odnosno kao predsednik Vlade SAO SBZS, a potom i predsednik RSK, formulisao je politiku Vlade SAO SBZS/RSK, koja je imala za cilj da doprinese ostvarenju cilja udruženog zločinačkog poduhvata, zagovarao je, učestvovao u njem i/ili podsticao njene razvoj i sprovođenje. Tokom 1991, 1992. i 1993. godine, **Goran HADŽIĆ** je prisustvovao sastancima sa rukovodstvima Srbije i SFRJ/SRJ i/ili njihovim predstavnicima na kojima je definisana ta politika i predstavljao SAO SBZS/RSK na međunarodnim sastancima i pregovorima.
 - b) **Goran HADŽIĆ** je odigrao značajnu ulogu u osnivanju, upravljanju, koordinisanju, korišćenju, podršci i/ili radu organa vlasti koji su upravljali SAO SBZS/RSK, a koji su u saradnji s vojskom i policijom sprovodili ciljeve udruženog zločinačkog

poduhvata tako što su činili zločine koji se navode u ovoj optužnici.

- c) **Goran HADŽIĆ** učestvovao je u i doprineo formiranju, organizovanju, finansiranju, upravljanju i/ili korišćenju policije SAO SBZS i SNB, koji su za potrebe ostvarenja cilja udruženog zločinačkog poduhvata činili zločine navedene u ovoj optužnici. **Goran HADŽIĆ** izdavao je naredenja SNB, čiji su mu komandanti redovno podnosili izveštaje. Članovi SNB učestvovali su u zločinima, povremeno i u saradnji s arkanovcima.
- d) **Goran HADŽIĆ** učestvovao je u i doprineo formiranju, organizovanju, finansiranju, upravljanju i/ili korišćenju lokalne srpske TO SAO SBZS, Srpske dobrovoljačke garde i Srpskog četničkog pokreta, koji su za potrebe ostvarenja cilja udruženog zločinačkog poduhvata činili zločine navedene u ovoj optužnici. Najkasnije od 25. juna 1991. godine pa zaključno s decembrom 1993. godine, **Goran HADŽIĆ** je bio *de jure* komandant snaga TO.
- e) **Goran HADŽIĆ** učestvovao je u pružanju finansijske, materijalne, logističke i/ili druge bitne pomoći i/ili podrške i/ili nadzorne i političke podrške neophodne za vojno zauzimanje teritorija u SAO SBZS i kasnije prisilno uklanjanje hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva od strane srpskih snaga. To je podrazumevalo omogućavanje nabavke i podele oružja lokalnim Srbima u Hrvatskoj, za potrebe ostvarenja cilja udruženog zločinačkog poduhvata.
- f) **Goran HADŽIĆ** tražio je pomoć srpskih snaga i/ili omogućio njihovo angažovanje i/ili ih koristio za sprovođenje operacija za potrebe ostvarenja cilja udruženog zločinačkog poduhvata.
- g) **Goran HADŽIĆ** otvoreno je zagovarao politiku proganjanja i/ili podržavao diskriminatorno nasilje, za potrebe ostvarenja cilja udruženog zločinačkog poduhvata.
- h) **Goran HADŽIĆ** nije izvršio zakonsku obavezu da garantuje poštovanje zakona, koju je imao s obzirom na svoju zvaničnu funkciju.

Planiranje, podsticanje, naređivanje i/ili pomaganje i podržavanje

14. Osim odgovornosti koju ima zbog učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu, **Goran HADŽIĆ** snosi individualnu krivičnu odgovornost za planiranje, podsticanje, naređivanje i/ili pomaganje i podržavanje zločina navedenih u ovoj optužnici, i to putem činjenja i nečinjenja opisanog u

par. 13. **Goran HADŽIĆ** je planirao (između ostalog i delima opisanim u par. 13 (a)–(f) i (h) u vezi s pojedinačnim zločinima za koje se tereti), podsticao (između ostalog i činjenjem i nečinjenjem opisanim u par. 13 (a)–(h) u vezi s pojedinačnim zločinima za koje se tereti) i naređivao (između ostalog i delima opisanim u par. 13 (a)–(f) i (h) u vezi s pojedinačnim zločinima za koje se tereti) svaki od zločina za koje se tereti u ovoj optužnici i imao je potrebno znanje za to. **Goran HADŽIĆ** imao je direktnu nameru da ti zločini budu izvršeni ili je bio svestan da postoji velika verovatnoća da će sprovođenje njegovih planova i naređenja i/ili izvršavanje dela i ponašanja koja je on podsticao podrazumevati zločine za koje se on tereti u ovoj optužnici ili da će dovesti do njih. **Goran HADŽIĆ** je činjenjem i nečinjenjem pomagao i podržavao zločine za koje se tereti u ovoj optužnici, uključujući i one opisane u par. 13 u vezi s pojedinačnim zločinima za koje se tereti. On je bio svestan verovatnoće da će zločini za koje se tereti biti počinjeni i da će njegovo činjenje ili nečinjenje bitno doprineti tome da oni budu počinjeni.

Član 7(3) Statuta

15. Osim toga, **Goran HADŽIĆ** snosi individualnu krivičnu odgovornost nadređenog na osnovu člana 7(3) Statuta za zločine za koje se tereti.
16. **Goran HADŽIĆ** je najkasnije od 25. juna 1991. godine i sve do kraja decembra 1993. godine predstavljao najvišu civilnu i političku vlast u SAO SBZS i/ili RSK. U svojstvu vršioca dužnosti predsednika Vlade SBZS (od 25. juna do 25. septembra 1991. godine), predsednika Vlade SAO SBZS (od 25. septembra 1991. do 26. februara 1992. godine) i predsednika RSK od 26. februara 1992. godine, i na osnovu *de facto* autoriteta koji je imao kao priznati vođa Srba koji su živeli u Hrvatskoj, **Goran HADŽIĆ** bio je prepostavljeni srpskih snaga i imao je efektivnu kontrolu nad njima, kao i nad njemu podređenim članovima političkih tela i tela Vlade Srba u Hrvatskoj.
17. **Goran HADŽIĆ** je, posredstvom brojnih izvora, znao ili je bilo razloga da zna da se počinioci navedeni u prethodnim paragrafima spremaju da počine zločine ili da su ih već počinili, a među tim izvorima bili su:
 - a) njegovo lično učešće u pripremanju, planiranju, podsticanju, naređivanju i/ili izvršenju tih zločina;
 - b) informacije u vezi s činjenjem tih zločina koje je dobijao od drugih učesnika u udruženom zločinačkom poduhvatu, podređenih navedenih u par. 16, pripadnika međunarodne zajednice, medija i/ili drugih lica ili aktera; i/ili
 - c) njegov lični uvid u dokaze o činjenju tih zločina.

U kontekstu člana 7(3) Statuta, reč "počiniti" obuhvata sve vidove odgovornosti predviđene članovima 7(1) i 7(3) Statuta.

18. Goran HADŽIĆ nije preuzeo nužne i razumne mere kako bi podređene navedene u par. 16 sprečio da čine zločine i/ili kako bi kaznio počinioce tih zločina. Ponašanje Gorana HADŽIĆA iz kojeg se vidi da on nije preuzeo takve nužne i razumne mere uključuje i to što:

- a) nije naredio ili pokrenuo prave ili adekvatne istrage na osnovu uverljivih navoda o zločinima koje su počinili podređeni navedeni u par. 16;
- b) nije nadležnim organima dostavio informacije o zločinima koje su podređeni navedeni u par. 16 počinili ili koje su mogli počiniti;
- c) nije izrekao disciplinske mere, razrešio dužnosti, ražalovao, odbio da unapredi ili nagradi svoje podređene koji su učestvovali u činjenju zločina i/ili koji nisu sprečili sopstvene podređene da počine zločine ili nisu kaznili počinioce; i/ili to što
- d) nije izdao naređenja koja su u datim okolnostima bila nužna i razumna da bi se njegovim podređenima zabranilo činjenje zločina ili da bi se ono zaustavilo.

OPTUŽBE:

TAČKA 1 (PROGONI)

19. Najkasnije od 25. juna 1991. do kraja decembra 1993. godine Goran HADŽIĆ počinio je, u dogовору с другима, planirao, подстicao, наређивао и/или помагао и подржавао проганjanje hrvatskog и другог nesrpskog civilnog stanovništva из SAO SBZS/RSK. Осим тога, Goran HADŽIĆ је знао, или је било разлога да зна, да се његови подређени спремају да почине прогоне или да су их већ починили, и nije preuzeo nužne i razumne mere kako би спречио таква dela ili kaznio njihove починioce.

20. Tokom celog tog perioda, srpske snage napadale su gradove, sela i naselja na teritorijama navedenim u par. 7 i preuzimale vlast u njima. Nakon preuzimanja vlasti, srpske snage i organi lokalne vlasti SAO SBZS vršili су dela proganjanja smisljena da bi se hrvatsko i ostalo nesrpsko civilno stanovništvo isteralo s tih područja.

21. Ti progoni су чинjeni на политичкој, расној или верској основи и обuhvatili су sledeće:

- a) istrebljenje ili ubistvo hrvatskih i drugih nesrpskih civila, uključujući žene i starije osobe, u Dalju, Dalj Planini, Erdutu, Erdut Planini, Klisi, Lovasu, Grabovcu i Vukovaru u Hrvatskoj, kao što je detaljno opisano u par. 23 do 38;
- b) protivpravno zatvaranje i zatočenje hrvatskih i drugih nesrpskih civila u zatočeničkim objektima u Hrvatskoj i izvan nje, kao što je detaljno opisano u par. 40 do 42;
- c) nametanje i održavanje nehumanih životnih uslova za hrvatske i druge nesrpske civile držane u zatočeničkim objektima navedenim u par. 40 do 42;
- d) fizičko i psihičko zlostavljanje zatočenih hrvatskih i drugih nesrpskih civila u pomenutim zatočeničkim objektima navedenim u par. 40 do 42, u šta, između ostalog, spadaju i batinanje, seksualni delikti, drugi vidovi mučenja, držanje u pretrpanim prostorijama, izgladnjivanje, neadekvatna medicinska nega i lažna pogubljenja;
- e) prisilni rad hrvatskih i drugih nesrpskih civila zatočenih u zatočeničkim objektima navedenim u par. 40 do 42 ili držanih u kućnom pritvoru u svojim domovima u Vukovaru, Dalju, Lovasu, Erdutu i Tovarniku. Prisilni rad se sastojao od kopanja grobova, tovarenja municije za srpske snage, kopanja rovova, kao i drugih oblika fizičkog rada na linijama fronta;
- f) uvođenje restriktivnih i diskriminatornih mera protiv hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva, uključujući, između ostalog, ograničavanje slobode kretanja, smenjivanje s rukovodećih položaja u lokalnim institucijama vlasti i u policiji, otpuštanje s posla i samovoljne pretrese njihovih kuća;
- g) pljačkanje hrvatskih i drugih nesrpskih civila i pljačkanje njihovih domova i imovine;
- h) deportaciju ili prisilno premeštanje desetina hiljada hrvatskih i drugih nesrpskih civila s područja navedenih u par. 7, uključujući deportaciju najmanje 5.000 stanovnika Iloka i 20.000 stanovnika Vukovara u Srbiju i prisilno premeštanje najmanje 2.500 stanovnika Erduta u druga mesta u Hrvatskoj, kao što je detaljno opisano u par. 44 do 45;
- i) uništavanje stambenih objekata i druge javne ili privatne imovine, kulturnih ustanova, istorijskih spomenika i verskih objekata hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva u Dalju, Dalj Planini, Vukovaru, Sarvašu, Ernestinovu, Laslovu, Erdutu,

Aljmašu, Lovasu, Šarengradu, Bapskoj i/ili Tovarniku, kao što je opisano u par. 47.

22. **Goran HADŽIĆ** snosi krivičnu odgovornost za:

Tačka 1: Progone na političkoj, rasnoj ili verskoj osnovi, ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI, kažnjiv po članovima 5(h) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE OD 2 DO 4 **(ISTREBLJIVANJE i UBISTVO)**

23. Najkasnije od 25. juna 1991. godine do kraja decembra 1993. godine, **Goran HADŽIĆ** počinio je, u dogovoru s drugima, planirao, podsticao, naredio i/ili pomagao i podržavao istrebljenje i ubistvo Hrvata i drugih nesrba u SAO SBZS, kako je navedeno u par. 24 do 38 ove optužnice. Pored toga, **Goran HADŽIĆ** je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine istrebljenje i ubistvo ili da su ih već počinili, a nije preuzeo neophodne i razumne mere da spreči takva dela ili da kazni njihove počinioce.
24. U septembru i oktobru 1991. godine, srpske snage, posebno lokalna srpska TO i policija SAO SBZS, hapsile su hrvatske civile i držale ih u pritvorskom objektu zgrade policije u Dalju. Dana 21. septembra 1991. godine, srpske snage, među kojima pripadnici TO SAO SBZS i arkanovci ubili su jedanaest zatočenika, a njihova tela zakopali u masovnu grobnicu u selu Ćelije. Imena žrtava navode se u Dodatku I ove optužnice.
25. Dana 4. oktobra 1991. godine, srpske snage, među kojima pripadnici TO SAO SBZS i arkanovci, ušle su u pritvorski objekat zgrade policije u Dalju i pretukle, i na drugi način mučile i zatim ubile, dvadeset i osam zatočenih hrvatskih civila. Tela žrtava su zatim odvezena iz zgrade i bačena u obližnji Dunav. Imena žrtava navode se u Dodatku I.
26. Dana 18. oktobra 1991. godine, srpske snage, među kojima pripadnici JNA, TO SAO SBZS i dobrovoljačke jedinice "Dušan Silni", prisilili su pedeset hrvatskih civila, zatočenih radi prisilnog rada u zgradbi zadruge u Lovasu, da odu do jednog minskog polja u okolini sela Lovas, koje se nalazi oko dvadeset kilometara jugozapadno od grada Vukovara. Na putu prema tom minskom polju, pripadnici ovih srpskih snaga ubili su iz vatrenog oružja jednog zatočenika. Kada su došli do minskog polja, zatočenici su prisiljeni da uđu u minsko polje i da nogama čiste tlo ispred sebe kako bi polje očistili od mina. Eksplodirala je najmanje jedna mina i pripadnici srpskih snaga su otvorili vatru na zatočenike. Dvadeset jedan zatočenik je poginuo, što od minske eksplozije, što od puščane vatre. Imena žrtava navode se u Dodatku I.

27. Dana 9. novembra 1991. godine, srpske snage, među kojima pripadnici TO SAO SBZS, arkanovci i pripadnici policije SAO SBZS uhapsili su mađarske i hrvatske civile u Erdutu, Dalj Planini i Erdut Planini i odveli ih u centar za obuku TO u Erdutu, gde su narednog dana vatrenim oružjem ubili njih dvanaest. Tela osam od prvobitnih dvanaest žrtava zakopana su u selu Ćelije, a jedna žrtva zakopana je u Daljskom Ataru. Tela još tri žrtve bačena su u jedan bunar u Borovu. Imena žrtava navode se u Dodatku I.
28. Nekoliko dana posle 9. novembra 1991. godine, pripadnici SNB SAO SBZS, u saradnji s nekoliko arkanovaca, uhapsili su i pogubili tri civila, od kojih su dva bila članovi porodice Mađara žrtava incidenta navedenog u par. 27, koji su se raspisivali za sudbinu svojih rođaka. Imena žrtava navode se u Dodatku I.
29. Dana 11. novembra 1991. godine, srpske snage, među kojima pripadnici TO SAO SBZS i arkanovci, uhapsile su pet nesrpskih civila u selu Klisa i dva u Dalju i Bijelom Brdu. Uhapšene su odveli u kuću u Erdutu, gde su ih pretukli i ispitivali. Kasnije iste noći, arkanovci su ih odveli u centar za obuku TO u Erdutu i tamo ih dalje ispitivali. Dva zatočenika, koji su među rođacima imali Srbe, pušteni su na slobodu. Pošto su ih ispitivali, ubili su i pokopali žrtve u masovnu grobnicu u selu Ćelije. Imena žrtava navode se u Dodatku I.
30. Između 18. i 20. novembra 1991. godine, po završetku vojnih dejstava u Vukovaru i njegovoj okolini, JNA je uz pomoć snaga lokalne srpske TO, paravojske/dobrovoljaca i drugih pripadnika srpskih snaga, hiljade stanovnika, Hrvata i drugih nesrba, deportovala iz Hrvatske na teritoriju Republike Srbije.
31. Dana 19. novembra 1991. godine ili približno tog datuma, srpske snage su odvele na stotine nesrba iz vukovarske bolnice u skladište "Veleprometa", koje se nalazilo nekoliko stotina metara od kasarne JNA u Vukovaru. U "Veleprometu" su ovi ljudi razdvojeni na političkoj, rasnoj i/ili verskoj osnovi i na osnovu sumnje o učešću u hrvatskim snagama. U "Veleprometu" su neke od ovih ljudi podvrigli ispitivanju, tokom kojeg su ih tukli, vredali ili na drugi način zlostavljavali. U "Veleprometu" su pripadnici srpske TO ili drugih srpskih snaga vatrenim oružjem ubili najmanje njih sedamnaest. Spisak žrtava pronađenih u grobnicama u "Veleprometu" navodi se u Dodatku I.
32. Dana 20. novembra 1991. ili približno tog datuma, srpske snage su odvele stotine Hrvata i drugih nesrba iz vukovarske bolnice pošto su Srbi zauzeli grad. Većina žrtava je prebačena u kasarnu JNA u Vukovaru, a zatim na poljoprivredno dobro "Ovčara", oko pet kilometara južno od Vukovara. Neke žrtve su zlostavljanje i/ili ubijene u zatočeništvu ili tokom prebacivanja iz vukovarske bolnice u kasarnu JNA i/ili iz te kasarne na poljoprivredno

dobro "Ovčara". Pripadnici srpskih snaga, među kojima vojnici JNA, snage lokalne srpske TO, pripadnici paravojske/dobrovoljci i drugi, satima su tukli i mučili žrtve. Tokom večeri 20. novembra 1991. godine, ove srpske snage odvezle su većinu žrtava u grupama od 10 do 20 ljudi na jedno zabačeno mesto između poljoprivrednog dobra "Ovčara" i Grabova, gde su iz vatrenog oružja ubili njih oko dvesto šezdeset. Većina žrtava zakopana je u masovnoj grobnici; ostale su ekshumirane na drugim obližnjim lokacijama ili još uvek nisu pronađene. Imena žrtava navode se u Dodatku I.

33. Na zahtev **Gorana HADŽIĆA** da se zadrže oni nesrbi za koje se sumnjalo da su učestvovali u vojnim dejstvima, JNA je približno 20. novembra 1991. godine prebacila veliki broj stanovnika Vukovara u zatočeničke objekte u Dalju. Tamo su pripadnici srpskih snaga, među kojima pripadnici lokalne srpske TO, izdvojili one za koje se sumnjalo da su učestvovali u odbrani Vukovara. Izdvojene zatočenike su ispitivali, tukli i na drugi način mučili. Pogubljeno je najmanje trideset i pet zatočenika. Tela ovih osoba prevezena su na poljoprivredno imanje u Lovasu. Imena identifikovanih žrtava navode se u Dodatku I.
34. Dana 10. decembra 1991. godine, srpske snage, među kojima pripadnici TO SAO SBZS, arkanovci i pripadnici policije SAO SBZS, uhapsili su pet stanovnika Erduta nesrpske nacionalnosti. Žrtve su odvedene u centar za obuku TO u Erdutu i zatim ubijene. Tela tri žrtve posle su bačena u jedan bunar u Daljskom Ataru. Imena žrtava navode se u Dodatku I.
35. Od 22. decembra 1991. do 25. decembra 1991. godine, srpske snage, među kojima pripadnici TO SAO SBZS, arkanovci i pripadnici policije SAO SBZS, uhapsili su i zatočili u Erdutu sedam civila mađarske i hrvatske nacionalnosti, i odveli ih u centar za obuku TO u Erdutu. Dana 26. decembra 1991. godine ili približno tog datuma, ubili su ih vatrenim oružjem. Tela šest žrtava zakopana su u Daljskom Ataru. Imena žrtava navode se u Dodatku I.
36. Dana 21. februara 1992. godine, srpske snage, među kojima pripadnici TO SAO SBZS, arkanovci i pripadnici policije SAO SBZS, uhapsile su četiri stanovnika Erduta nesrpske nacionalnosti. Sve žrtve su ispitivali u centru za obuku Teritorijalne odbrane u Erdutu i zatim ih ubili. Tela ovih žrtava zakopana su u masovnu grobnicu u Daljskom Ataru. Imena žrtava navode se u Dodatku I.
37. Dana 4. maja 1992. godine, pripadnici srpskih snaga, konkretno specijalnih jedinica MUP i/ili DB Republike Srbije, uhapsili su u selu Grabovcu pet nesrpskih civila. Ovi civili su odvedeni i ubijeni. Njihova tela su kasnije zakopana u tikveškom parku. Imena žrtava navode se u Dodatku I.
38. Dana 3. juna 1992. godine, pripadnici SNB, u saradnji s arkanovcima, uhapsili su Mariju Senaši (rođenu 1937. godine), rođaku Mađara koji su bili

žrtve incidenta za koji se optuženi tereti u par. 27, koja se i dalje raspitivala za sudbinu svojih rođaka. Ova žena je kasnije ubijena, a njeno telo bačeno je u jedan bunar u Dalj Planini. Ime žrtve je navedeno u Dodatku I.

39. **Goran HADŽIĆ** snosi krivičnu odgovornost za:

Tačka 2: Istrebljivanje, ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI, kažnjiv prema članovima 5(b) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 3: Ubistvo, ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI, kažnjiv prema članovima 5(a) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 4: Ubistvo, KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo prema članovima 3 i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE OD 5 DO 9
**(ZATVARANJE, MUČENJE,
NEHUMANA DELA i OKRUTNO POSTUPANJE)**

40. Najkasnije od 25. juna 1991. godine do kraja decembra 1993. godine, **Goran HADŽIĆ** počinio je, u dogovoru s drugima, planirao, podsticao, naredio i/ili pomagao i podržavao protivpravno pritvaranje ili zatvaranje pod nehumanim uslovima hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva i lica koja nisu aktivno učestvovala u neprijateljstvima, na teritorijama navedenim u par. 7 ove optužnice. Pored toga, **Goran HADŽIĆ** je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine protivpravno pritvaranje ili zatvaranje ili da su ih već počinili, a nije preuzeo neophodne i razumne mere da spreči takva dela ili da kazni njihove počinioce.
41. Srpske snage, među kojima pripadnici JNA, lokalne srpske TO i specijalnih jedinica MUP i/ili DB Republike Srbije, u saradnji s pripadnicima lokalne policije i policije iz Srbije, kao i lokalnim vlastima SAO SBZS i vlastima u Srbiji, uhapsile su više hiljada Hrvata i drugih nesrba, uključujući civile i lica koja nisu aktivno učestvovala u neprijateljstvima, i zatočile ih u sledećim zatočeničkim objektima koji su u te svrhe korišćeni kraće ili duže vreme:

- a) poljoprivredno dobro STAJIĆEVO u Srbiji, oko hiljadu sedamsto zatočenika.

- b) poljoprivredni kompleks u Begejcima u Srbiji, oko dvesto šezdeset zatočenika.
 - c) kasarna u Zrenjaninu u Srbiji, na desetine zatočenika.
 - d) vojni zatvor u Sremskoj Mitrovici u Srbiji, na stotine zatočenika.
 - e) vojni zatvor u Šidu u Srbiji, oko stotinu zatočenika.
 - f) zgrade policije i hangar u blizini železničke stanice u Dalju, SAO SBZS, na stotine zatočenika.
 - g) centar za obuku Teritorijalne odbrane u Erdutu, zvan i Arkanova vojna baza, SAO SBZS, oko pedeset dva zatočenika.
 - h) vukovarska bolnica i kasarna JNA, SAO SBZS, najmanje tristo zatočenika.
 - i) poljoprivredno dobro "Ovčara", u blizini Vukovara, SAO SBZS, oko tristo zatočenika.
 - j) skladište "Veleprometa" u blizini Vukovara, SAO SBZS, na stotine zatočenika.
 - k) policijska stanica u Opatovcu, SAO SBZS, na desetine zatočenika.
 - l) štala ili radionica u Borovom Selu, SAO SBZS, oko devedeset dva zatočenika.
 - m) zgrada zadruge u Lovasu, na desetine zatočenika.
42. Životni uslovi u ovim zatočeničkim objektima bili su neodgovarajući i karakterisalo ih je nehumano postupanje, pretrpanost, izgladnjivanje, prisilni rad, neadekvatna medicinska nega i stalno fizičko i psihičko zlostavljanje, uključujući lažna pogubljenja, mučenje, batinanje i seksualne delikte.
43. **Goran HADŽIĆ** snosi krivičnu odgovornost, prema članu 7(1) u vezi sa svim zatočeničkim objektima navedenim u par. 41 i prema članu 7(3) u vezi sa zatočeničkim objektima navedenim u paragrafima 41, (f)-(m), za:

Tačka 5: Zatočenje, ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI, kažnjiv prema članovima 5(e) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 6: Mučenje, ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI, kažnjiv prema članovima 5(f) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 7: Nehumana dela, ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI, kažnjiv prema članovima 5(i) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda

Tačka 8: Mučenje, KRŠENJE ZAKONA ILI OBIČAJA RATOVANJA, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo prema članovima 3 i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 9: Okrutno postupanje, KRŠENJE ZAKONA ILI OBIČAJA RATOVANJA, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo prema članovima 3 i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE OD 10 DO 11 (DEPORTACIJA, PRISILNO PREMEŠTANJE)

44. Najkasnije od 25. juna 1991. godine do kraja decembra 1993. godine, **Goran HADŽIĆ** počinio je, u dogovoru s drugima, planirao, podsticao, naredio i/ili pomagao i podržavao deportacije ili prisilno premeštanje hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva na teritoriji SAO SBZS. Pored toga, **Goran HADŽIĆ** je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine deportacije ili prisilno premeštanje ili da su ih već počinili, a nije preuzeo neophodne i razumne mere da spreči takva dela ili da kazni njihove počinioce.
45. Da bi ostvarile ovaj cilj, srpske snage, među kojima policija SAO SBZS i SNB, JNA, lokalna srpska TO, snage TO Srbije i Crne Gore, Srpska dobrovoljačka garda, kao i druge policijske jedinice, uključujući specijalne jedinice MUP i/ili DB Republike Srbije, napadale su pretežno hrvatske gradove, sela, zaseoke i četvrti. Cilj ovih napada i drugih krivičnih dela za koja se optuženi tereti u ovoj optužnici bio je da se stanovništvo natera u beg. Nakon preuzimanja kontrole nad gradovima, selima, zaseocima i četvrtima, srpske snage su kupile mnoge hrvatske i druge nesrpske civile koji još uvek nisu pobegli i prisilno ih premeštale na lokacije u Hrvatskoj koje su bile pod kontrolom hrvatske vlade ili su ih deportovale van Hrvatske, naročito u Srbiju i Crnu Goru. Pored toga, srpske snage su, u saradnji s lokalnim srpskim vlastima, nametale nesrpskom stanovništvu restriktivne i diskriminatorne mere i činile druga krivična dela navedena u ovoj optužnici s ciljem da ih isteraju s datog područja. Većinu nesrpskog stanovništva koje je ostalo na kraju su deportovali ili prisilno premestili.
46. **Goran HADŽIĆ** snosi krivičnu odgovornost za:

Tačka 10: Deportaciju, ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI, kažnjiv prema članovima 5(d) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 11: Nehumana dela (prisilna premeštanja), ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI, kažnjiv prema članovima 5(i) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE OD 12 DO 14
(BEZOZBIRNO RAZARANJE, PLJAČKA JAVNE ILI PRIVATNE IMOVINE)

47. Najkasnije od 25. juna 1991. godine do kraja decembra 1993. godine, **Goran HADŽIĆ** počinio je, u dogovoru s drugima, planirao, podsticao, naredio i/ili pomagao i podržavao bezobzirno razaranje i pljačku javne ili privatne imovine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva na teritoriji SAO SBZS; te radnje nisu bile opravdane vojnom nuždom. Pored toga, **Goran HADŽIĆ** je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine bezobzirno razaranje i pljačku javne ili privatne imovine ili da su ih već počinili, a nije preuzeo neophodne i razumne mere da spreči takva dela ili da kazni njihove počinioce. To razaranje i pljačka koje su počinile srpske snage uključivalo je pljačku privatne i javne imovine i razaranje stambenih, verskih i kulturnih objekata, a odigrali su se u sledećim gradovima i selima: Dalj, Dalj Planina, Vukovar, Sarvaš, Ernestinovo, Laslovo, Erdut, Aljmaš, Lovas, Šarengrad, Bapska i/ili Tovarnik; pored toga, srpske snage su počinile pljačku u mestima Erdut Planina i Ćelije.

48. **Goran HADŽIĆ** snosi krivičnu odgovornost za:

Tačka 12: Bezobzirno razaranje sela ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVARANJA, kažnjivo prema članovima 3(b) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 13: Uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namenjenim obrazovanju ili religiji, KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVARANJA, kažnjivo prema članovima 3(d) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 14: Pljačku javne ili privatne imovine, KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVARANJA, kažnjivo prema članovima 3(e) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

OPŠTI NAVODI:

49. Sve vreme na koje se odnosi ova optužnica u Hrvatskoj je postojalo stanje oružanog sukoba.
50. Činjenje i nečinjenje za koje se optuženi tereti kao za zločine protiv čovečnosti bilo je deo rasprostranjenog ili sistematskog napada usmerenog protiv hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva velikih delova Hrvatske, ili iz njih.
51. U slučaju svih krivičnih dela koja se optuženom stavljuju na teret kao kršenja zajedničkog člana 3 Ženevske konvencije iz 1949. godine, žrtve su bile lica koja nisu aktivno učestvovala u neprijateljstvima.
52. Sve vreme na koje se odnosi ova optužnica **Goran HADŽIĆ** je bio dužan da se pridržava zakona i običaja koji regulišu vođenje oružanih sukoba, uključujući Ženevske konvencije iz 1949. godine i njihove Dopunske protokole.

/potpis na originalu/
Serge Brammertz,
tužilac

[pečat Tužilaštva]

Dana 22. jula 2011.
U Hagu
Holandija

Dodatak I

Spisak žrtava

Par. 24 (Baranja/Dalj, 21. septembar 1991. godine)

1.	ANĐAL Zoran	1967/muško	7.	PREDOJEVIĆ Čedomir	1954/muško
2.	BECK Pavle	1957/muško	8.	ŠTIMEC Dražen	1970/muško
3.	BRAJIĆ Haso	1933/muško	9.	ZELEMBER Ivan	1934/muško
4.	FILIPČIĆ Željko	1966/muško	10.	ZEMLJAK Pavao	1934/muško
5.	FORJAN Ivan	1951/muško	11.	ZEMLJAK Vladimir	1967/muško
6.	KUŠIĆ Darko	1968/muško			

Spisak žrtava

Par. 25 (Baranja/Dalj, 4. oktobar 1991. godine)

1.	BAČA Ernest	1957/muško	15.	RADALJEVIĆ Đorđe	1965/muško
2.	BALOG Josip	1945/muško	16.	RAIĆ Karlo	1932/muško
3.	BANKOVIĆ Martin	?/muško	17.	RAŠIĆ Pero	1946/muško
4.	GRBEŠIĆ Mile	1962/muško	18.	RASTIJA Zlatko	1971/muško
5.	HAĐIĆ Elvis	1973/muško	19.	ŠARAC Pavo	1936/muško
6.	JUKIĆ Rudolf	1964/muško	20.	ŠILEŠ Tibor	1963/muško
7.	KRKALO Ivica	1958/muško	21.	ŠIMON Mihajlo	1937/muško
8.	LUKAČ Ileš	1945/muško	22.	ŠILEŠ Janoš	1957/muško
9.	MAKSIMOVIĆ Andrija	?/muško	23.	SOLDO Ranko	1947/muško
10.	MESARIĆ Franjo	1953/muško	24.	ŠOMOĐVORAC Marinko	1946/muško
11.	MIKEĆ Josip	1954/muško	25.	STRMEČKI Stanislav	1970/muško
12.	MILIĆ Pero	1943/muško	26.	TOLAŠ Mihalj	1934/muško
13.	MLINAREVIĆ Zvonko	1958/muško	27.	TOMIČIĆ Danijel	1929/muško
14.	OROZ Vinko	1967/muško	28.	TOMIČIĆ Ivan	1931/muško

Spisak žrtava

Par. 26 (minsko polje u Lovasu, 18. oktobar 1991. godine)

1.	BADANJAK Nikola	1934/muško	11.	PALIJAN Ivan	1956/muško
2.	BADANJAK Petar	1956/muško	12.	PANJIK Antun	1953/muško
3.	BALIĆ Luka	1957/muško	13.	PANJIK Zlatko	1966/muško
4.	BODANAC Boško	1954/muško	14.	SABLJAK Ivan	1960/muško
5.	BOŽIĆ Zlatko	1959/muško	15.	SABLJAK Marko	1950/muško
6.	CONJAR Ivan	1966/muško	16.	SABLJAK Tomo	1949/muško
7.	HODAK Mato	1957/muško	17.	ŠALAJ Mijo	1956/muško
8.	KRALJEVIĆ Ivan	1955/muško	18.	SOLAKOVIĆ Darko	1957/muško
9.	KUZMIĆ Slavko	1961/muško	19.	ŠTRANGAREVIĆ Slavko	1957/muško
10.	MARKOVIĆ Marinko	1953/muško	20.	TURKALJ Josip	1962/muško
			21.	VIDIĆ Marko	1943/muško

Spisak žrtava**Par. 27 (Erdut, 9. novembar 1991. godine)**

1.	ASTALOŠ Ivica	1964/muško	7.	MIHAJLEV Ivan	1955/muško
2.	BENCE Josip	1925/muško	8.	PALOŠ Atika	1973/muško
3.	BEREŠ Pavao	1927/muško	9.	PAP Franjo	1934/muško
4.	KALOZI Antun	1929/muško	10.	PAP Mihajlo	1966/muško
5.	KALOZI Nikola	1952/muško	11.	SENAŠI Josip	1967/muško
6.	KALOZI Nikola	1922/muško	12.	SENAŠI Stjepan	1935/muško

Spisak žrtava**Par. 28 (Erdut, nekoliko dana posle 9. novembra 1991. godine)**

1.	PAP Franjo	1960/muško
2.	PAP Julijana	1941/žensko
3.	RAKIN Natalija	1971/žensko

Spisak žrtava**Par. 29 (Erdut, 11. novembar 1991. godine)**

1.	BARBARIĆ Jakov	1931/muško
2.	CURIĆ Tomo	1937/muško
3.	DEBIĆ Josip	1946/muško
4.	KUČAN Ivan	1947/muško
5.	VANIČEK Josip	1951/muško

Spisak žrtava**Par. 31 ("Velepromet", 19, 20. ili 21. novembar 1991. godine)**

1.	BLAŠKOVIĆ Miroslav	1959/muško	9.	MARIJANOVIĆ Martin	1959/muško
2.	CRK Karlo	1942/muško	10.	MATOUŠEK Rene	1958/muško
3.	DRAGIĆ Miroslav	1965/muško	11.	MIHALJEVIĆ Nikola	1950/muško
4.	FITUŠ Karlo	1964/muško	12.	PINTER Terezija	1922/žensko
5.	GOLAC Krunoslav	1959/muško	13.	PŠENICA Boris	1968/muško
6.	GRIZELJ Janja	1935/žensko	14.	ŠAJTOVIĆ Davor	1961/muško
7.	GRIZELJ Veselko	1937/muško	15.	ŠAJTOVIĆ Martin	1928/muško
8.	JOSIĆ Marijan	1943/muško	16.	SLUGANOVIĆ Juro	1938/muško
			17.	VLADISAVLJEVIĆ Zdravko	1971/muško

Spisak žrtava**Par. 32 (Poljoprivredno dobro "Ovčara" / Vukovarska bolnica, 20. novembar 1991. godine)**

1.	ADŽAGA Jozo	1949/muško	98.	KRUNEŠ Branimir	1966/muško

Spisak žrtava**Par. 32 (Poljoprivredno dobro "Ovčara" / Vukovarska bolnica, 20. novembar 1991. godine)**

2.	ASMETOVIĆ Ismet-Ivo	1969/muško	99.	LEŠIĆ Tomislav	1950/muško
3.	ANDRIJANIĆ Vinko	1953/muško	100.	LET Mihajlo	1956/muško
4.	ARNOLD Krešimir	1958/muško	101.	LILI Dragutin	1951/muško
5.	ASAĐANIN Ilija	1952/muško	102.	LJUBAS Hrvoje	1971/muško
6.	BABIĆ Dražen	1966/muško	103.	LOVRIĆ Joko	1968/muško
7.	BAINRAUH Ivan	1956/muško	104.	LUCIĆ Marko	1954/muško
8.	BAJNRAUH Tomislav	1938/muško	105.	LUKIĆ Mato	1963/muško
9.	BALAŠ Stjepan	1956/muško	106.	MAGOČ-MAMIĆ Predrag	1965/muško
10.	BALOG Dragutin	1974/muško	107.	MAJOR Željko	1960/muško
11.	BALOG Josip	1928/muško	108.	MARIĆ Zdenko	1956/muško
12.	BALOG Zvonko	1958/muško	109.	MARKOBAŠIĆ Ružica	1959/žensko
13.	BALVANAC Đuro	1952/muško	110.	MEĐEŠI Andrija	1936/muško
14.	BANOŽIĆ Boris	1967/muško	111.	MEĐEŠI Zoran	1964/muško
15.	BARANJI Pero	1968/muško	112.	MIHOVIĆ Tomislav	1963/muško
16.	BARBARIĆ Branko	1967/muško	113.	MIKULIĆ Zdravko	1961/muško
17.	BARBIR Lovro	1935/muško	114.	MIŠIĆ Ivan	1968/muško
18.	BARIĆ Đuka	1950/muško	115.	MLINARIĆ Mile	1966/muško
19.	BARIŠIĆ Franjo	1946/muško	116.	MOKOŠ Andrija	1955/muško
20.	BARTA Andelko-Ivan	1967/muško	117.	MOLNAR Saša	1965/muško
21.	BATARELO Željko	1955/muško	118.	MUTVAR Antun	1969/muško
22.	BAUMGERTNER Tomislav	1973/muško	119.	NAĐ Darko	1965/muško
23.	BEGČEVIĆ Marko	1968/muško	120.	NAĐ Franjo	1935/muško
24.	BEGOV Željko	1968/muško	121.	NEJAŠMIĆ Ivan	1958/muško
25.	BINGULA Stjepan	1958/muško	122.	OMEROVIĆ Mufat	1963/muško
26.	BJELANOVIĆ Ringo	1970/muško	123.	OREŠKI Vladislav	1967/muško
27.	BLAŽEVIĆ Zlatko	1964/muško	124.	PAPP Tomislav	1963/muško
28.	BOSAK Marko	1967/muško	125.	PATARIĆ Željko	1959/muško
29.	BOSANAC Dragutin	1919/muško	126.	PAVLJIĆ Slobodan	1965/muško
30.	BOSANAC Tomislav	1941/muško	127.	PAVLOVIĆ Zlatko	1965/muško
31.	BRAČIĆ Zvonimir	1970/muško	128.	PERAK Mata	1961/muško
32.	BUKVIĆ Đorđe	1966/muško	129.	PERKO Aleksandar	1967/muško
33.	BUOVAC Ivan	1966/muško	130.	PERKOVIĆ Damir	1965/muško
34.	CRNJAC Ivan	1966/muško	131.	PERKOVIĆ Josip	1963/muško
35.	ČUPIĆ Stanoja	1953/muško	132.	PETROVIĆ Stjepan	1949/muško
36.	DALIĆ Tihomir	1966/muško	133.	PINTER Nikola	1940/muško
37.	DOLIŠNI Ivica	1960/muško	134.	PLAVŠIĆ Ivan-Zvonimir	1939/muško

Spisak žrtava**Par. 32 (Poljoprivredno dobro "Ovčara" / Vukovarska bolnica, 20. novembar 1991. godine)**

38. DRAGUN Josip	1962/muško	135. PODHORSKI Janja	1931/žensko
39. ĐUDAR Saša	1968/muško	136. POLHERT Damir	1962/muško
40. ĐUKIĆ Vladimir	1948/muško	137. POLJAK Vjekoslav	1951/muško
41. DUVNJAK Stanko	1959/muško	138. POLOVINA Branimir	1950/muško
42. EBNER Vinko-Đuro	1961/muško	139. POSAVEC Stanko	1952/muško
43. FRIŠČIĆ Dragutin	1958/muško	140. PRAVDIĆ Tomo	1934/muško
44. FURUNDŽIJA Petar	1949/muško	141. PUCAR Dmitar	1949/muško
45. GAJDA Robert	1966/muško	142. RADAČIĆ Ivan	1955/muško
46. GALIĆ Milenko	1965/muško	143. RAGUŽ Ivan	1955/muško
47. GALIĆ Vedran	1973/muško	144. RAČIĆ Milan	1954/muško
48. GARVANOVIĆ Borislav	1954/muško	145. RATKOVIĆ Krešimir	1968/muško
49. GAVRIĆ Dragan	1956/muško	146. RIBIČIĆ Marko	1951/muško
50. GLAVAŠEVIĆ Siniša	1960/muško	147. RIMAC Salvador	1960/muško
51. GRAF Branislav	1955/muško	148. ROHAČEK Karlo	1942/muško
52. GRANIĆ Dragan	1960/muško	149. ROHAČEK Željko	1971/muško
53. GRUBER Zoran	1969/muško	150. SAITI Ćeman	1960/muško
54. GUDELJ Drago	1940/muško	151. SAMARDŽIĆ Damjan	1946/muško
55. HEGEDUŠIĆ Mario	1972/muško	152. ŠARIK Stjepan	1955/muško
56. HERCEG Željko	1962/muško	153. ŠIMUNIĆ Pero	1943/muško
57. HERMAN Ivan	1969/muško	154. ŠINDILJ Vjekoslav	1971/muško
58. HERMAN Stjepan	1955/muško	155. SPUDIĆ Pavao	1965/muško
59. HLEVNJAK Nedeljko	1964/muško	156. ŠRENK Đuro	1943/muško
60. HOLJEVAC Nikica	1955/muško	157. STANIĆ Marko	1958/muško
61. HORVAT Ivica	1958/muško	158. STANIĆ Željko	1968/muško
62. ILEŠ Zvonko	1941/muško	159. STEFANKO Petar	1942/muško
63. IMBRIŠIĆ Ivica	1958/muško	160. ŠTEFULJ Dražen	1963/muško
64. IVEZIĆ Aleksander	1950/muško	161. STOJANOVIC Ivan	1949/muško
65. JAJALO Marko	1957/muško	162. STUBIČAR Ljubomir	1954/muško
66. JAKUBOVSKI Martin	1971/muško	163. TADIĆ Tadija	1959/muško
67. JAMBOR Tomo	1966/muško	164. TARLE Dujo	1950/muško
68. JANIĆ Mihael	1939/muško	165. TEREK Antun	1940/muško
69. JANTOL Boris	1959/muško	166. TIČLJARIĆ Darko	1971/muško
70. JARABEK Zlatko	1956/muško	167. TIVANOVAC Ivica	1963/muško
71. JEZIDŽIĆ Ivica	1957/muško	168. TOMAŠIĆ Tihomir	1963/muško
72. JOVAN Zvonimir	1967/muško	169. TORDINAC Željko	1961/muško
73. JOVANOVIĆ Branko	1955/muško	170. TOT Tomislav	1967/muško

Spisak žrtava**Par. 32 (Poljoprivredno dobro "Ovčara" / Vukovarska bolnica, 20. novembar 1991. godine)**

74. JOVANOVIĆ Oliver	1972/muško	171. TRALJIĆ Tihomir	1967/muško
75. JURELA Damir	1969/muško	172. TURK Miroslav	1950/muško
76. JURELA Željko	1956/muško	173. TURK Petar	1947/muško
77. JURENDIĆ Drago	1966/muško	174. TUŠKAN Dražen	1966/muško
78. JURIŠIĆ Marko-Josip	1946/muško	175. TUSTONJIĆ Dane	1959/muško
79. JURIŠIĆ Pavao	1966/muško	176. UŠAK Branko	1958/muško
80. JURIŠIĆ Željko	1963/muško	177. VAGENHOFER Mirko	1937/muško
81. KAČIĆ Igor	1975/muško	178. VARENICA Zvonko	1957/muško
82. KAPUSTIĆ Josip	1965/muško	179. VARGA Vladimir	1944/muško
83. KELAVA Krešimir	1953/muško	180. VASIĆ Mikajlo	1963/muško
84. KNEŽIĆ Đuro	1937/muško	181. VEBER Siniša	1969/muško
85. KOLAK Tomislav	1962/muško	182. VIDOŠ Goran	1960/muško
86. KOLAK Vladimir	1966/muško	183. VIRGES Antun	1953/muško
87. KOMORSKI Ivan	1952/muško	184. VLAHO Mate	1959/muško
88. KOSTOVIĆ Borislav	1962/muško	185. VLAHO Miroslav	1967/muško
89. KOVAĆ Ivan	1953/muško	186. VOLODER Zlatan	1960/muško
90. KOVAČEVIĆ Zoran	1962/muško	187. VUJEVIĆ Zlatko	1951/muško
91. KOVAČIĆ Damir	1970/muško	188. VUKOJEVIĆ Slaven	1970/muško
92. KOŽUL Josip	1968/muško	189. VUKOVIĆ Rudolf	1961/muško
93. KRAJINOVIĆ Ivan	1966/muško	190. VULIĆ Ivan	1946/muško
94. KRAJINOVIĆ Zlatko	1969/muško	191. ZERA Mihajlo	1955/muško
95. KRASIĆ Ivan	1964/muško	192. ZELJKO Josip	1953/muško
96. KREZO Ivica	1963/muško	193. ŽERAVICA Dominik	1959/muško
97. KRISTIČEVIĆ Kazimir	1957/muško	194. ŽUGEC Borislav	1963/muško

Spisak žrtava**Par. 33 (Vukovar/ poljoprivredno imanje u Lovasu, oko 20. novembra 1991. godine)**

1. ANDRIĆ Pavao	1946/muško	14. NAĐ Miroslav	1931/muško
2. BRAJDIĆ Josip	1950/muško	15. POTOČNI Ivan	1955/muško
3. ČOTAR Stjepan	1939/muško	16. PRŠA Jandre	1938/muško
4. DALIĆ Drago	1961/muško	17. RAŠIĆ Nikola	1950/muško
5. ĐAPIĆ Ante	1936/muško	18. ROHAČ Đuro	1929/muško
6. DRAGIĆ Antun	1936/muško	19. REDŽIĆ Ivan	1966/muško
7. JELEČANIN Dragan	1939/muško	20. ŠAJTOVIĆ Ivan	1949/muško
8. KATIĆ Ivan	1940/muško	21. ŠKOC Zvonimir	1957/muško

Spisak žrtava**Par. 33 (Vukovar/ poljoprivredno imanje u Lovasu, oko 20. novembra 1991. godine)**

9.	KLJAJIĆ Pavo	1959/muško	22.	ŠIMIĆ Zvonimir	1951/muško
10.	KORŠOŠ Ivica	1959/muško	23.	ŠIMUNDŽA Davor	1962/muško
11.	KOVČALIJA Anto	1938/muško	24.	ŠIMUNOVIĆ Ivan	1945/muško
12.	MALANČUK Slavko	1950/muško	25.	ŠUSTO Dragutin	1938/muško
13.	MILIĆ Salko	1952/muško	26.	TOKIĆ Božo	1950/muško
			27.	ŽEREBNİ Ivan	1946/muško

Osam neidentifikovanih žrtava

Spisak žrtava**Par. 34 (Erdut, 10. decembar 1991. godine)**

1.	BUTKOVIĆ Matej	1940/muško
2.	GULJAŠEVIĆ Ivan	1949/muško
3.	KOVAČEVIĆ Ivan	1931/muško
4.	KOVAČEVIĆ Stjepan	1928/muško
5.	RAIĆ Aleksandar	1914/muško

Spisak žrtava**Par. 35 (Erdut, 26. decembar 1991. godine)**

1.	MAJ Manda	1933/žensko	4.	PITTL Franjo	1933/muško
2.	MATIN Andrija	1936/muško	5.	ŠIMEK Andrija	1931/muško
3.	MATOŠEVIĆ Nikola	1948/muško	6.	TEŠANAC Stjepan	1932/muško
			7.	ZORETIĆ Josip	1951/muško

Spisak žrtava**Par. 36 (Erdut, 21. februar 1992. godine)**

1.	ALBERT Đuro	1933/muško
2.	ALBERT Helena	1934/žensko
3.	ALBERT Viktorija	1940/žensko
4.	TERZIĆ Ana	1915/žensko

Spisak žrtava**Par. 37 (Grabovac, 4. maj 1992. godine)**

1.	GROFEC Ruža	1930/žensko
2.	JUMIĆ Ivan	1947/muško
3.	LILEK Ivan	1938/muško
4.	NAĐ Stevan	1939/muško
5.	VLAHOVIĆ Anđa	1944/žensko

**Spisak žrtava
Par. 38 (Erdut, 3. jun 1992. godine)**

1. SENAŠI Marija 1937/žensko